

Oponentský posudek na diplomovou práci Bc. Michaely Šmiejové „*Proklínací destičky a jejich kontexty v římské provincii Britannie*“

97 stran textu (včetně seznamu literatury, 11 tabulek)

Římské textové zápisy dochované na olověných destičkách (případně na jiných kovových předmětech, keramických fragmentech nebo na artefaktech organického původu) představují důležitý zdroj informující o každodenním životě v římských provinciích nejen ve Středomoří, ale také v zaalpských provinciích. Jejich obsah se zpravidla zaměřuje ne obchodní, ekonomické aktivity, nalezneme mezi nimi také zprávy související s produkcí určité komodity, nebo jen prosté zprávy a komunikaci mezi obyvateli provincií. Do této skupiny patří také specifická skupina proklínacích destiček, jejichž výskyt je v současnosti nejpočetněji doložen v provincii Britannia. Toto téma se stalo námětem diplomové práce Bc. Šmiejové. Soubor proklínacích 309 destiček z této provincie patří do skupiny tzv. proseb za spravedlnost, které směřovaly k nápravě např. ve věci zcizených předmětů, nebyly tedy primárně zaměřeny na snahu poškodit jinou osobu. Jejich nálezy se soustřeďují ve vnitrozemí provincie, absentují v limitních oblastech.

Hlavní částí práce, druhá až pátá kapitola, je věnována konkrétním nálezům, které pocházejí z 24 lokalit, resp. jejich dalších okrsků. Autorka se proklínacím destičkám věnuje v rámci nálezových kontextů: pokud jsou tyto relevantní, jsou východiskem pro datování a zpracování. Pokud jde o vlastní texty, vychází nejen z dostupných interpretací, ale přináší též vlastní návrh hodnocení. Nejpočetněji jsou zastoupeny nálezy proklínacích destiček z Aquae Sulis, Londinia a Uley-West Hill, které představují dostatečný souborem pro posouzení zvolené problematiky. Destičky z Uley autorka zapracovala do textu při studijním pobytu v Britském muzeu a právě tato část prokazuje její dobré znalosti studované problematiky. Obecně je možné konstatovat, že se jedná o téma poměrně náročné: posouzení textů zapsaných zpravidla kursivní formou, jen obtížné evokuje více výkladů. Autorka se přesto vyhnula spekulativním hodnocením a výstupy prezentuje přiměřeným způsobem. Kapitoly a vlastní text mají logickou a přehlednou strukturu, nicméně je třeba upozornit na řadu překlepů a neobratných formulací. Obrázky nejsou propojeny s textem, v popisce mnohdy chybí uvedení lokality. Seznam literatury je odpovídající, v několika případech je u anglicky psaných místo London uvedeno Londýn.

Práce Bc. Šmiejové přináší řadu postřehů, týkajících se obtížně interpretovatelných okruhů souvisejících s kultovním životem a jeho projevy v provinciích. Ve sledovaném období docházelo v tomto ohledu k rozvíjení starších zvyklostí a jejich novému naplnění. Není překvapivé, že většina nálezů pochází z chrámových areálů a lázeňských kontextů, nicméně v tomto ohledu by dedikace a místo nálezů mělo být podrobněji analyzováno.

Autorka splnila cíle zadání diplomové práce, je zřejmé, že se ve zvolené problematice dobře orientuje, prokázala schopnost odpovídajícím způsobem formulovat závěry. Pozitivně je třeba hodnotit také skutečnost, že v průběhu řešení studovala proklínací destičky uložené ve sbírkách Britského muzea. Z těchto důvodů přes výše uvedené připomínky doporučuji předloženou práci k obhajobě a dalšímu řízení k udělení titulu „magistra“.

Navrhuji hodnocení velmi dobře.

V Praze, 6. 6. 2016

Doc. PhDr. Jiří Musil, Ph.D.

Ústav pro klasickou archeologii